

BIBLIOGRAFIA I FILMOGRAFIA OBOWIĄZUJĄCA NA V EDYCJI OLIMPIADY WIEDZY O FILMIE I KOMUNIKACJI SPOŁECZNEJ

Etap I

Bibliografia:

Z zakresu wiedzy o filmie:

- Bordwell D., Thompson K., *Film Art. Sztuka filmowa. Wprowadzenie*, Warszawa 2010.
- Klejsa K., Kłys T., Nurczyńska-Fidelska E., Sitarski P., *Kino bez tajemnic*, Warszawa 2009.
- Lubelski T., *Historia kina polskiego*, Kraków 2015 lub nagrania wykładów na podstawie książki, tiny.pl/tf85s
- Haltof M., *Kino polskie*, Gdańsk 2004.
- Adamczak M., *Globalne Hollywood, filmowa Europa i polskie kino po 1989 roku*, Gdańsk 2010.
- „EKRAŃY” 3–4(13–14)/2013 (*Festiwale filmowe*, część: „Temat numeru”).
- Katafiasz O., Wojnicka J., *Słownik wiedzy o filmie*, Bielsko-Biała 2005.
- Helman A., *Autotematyzm – „twórcza zdrada” kina*, [w:] *Kino o kinie – czyli o autoświadomości sztuki filmowej*, Nurczyńska-Fidelska E., Batko Z. (red.), Łódź 1994, <https://tiny.pl/7cz5w>
- Przyłipiak M., *Autotematyzm filmowy a kino dokumentalne*, [w:] *Kino o kinie – czyli o autoświadomości sztuki filmowej*, Nurczyńska-Fidelska E., Batko Z. (red.), Łódź 1994, <https://tiny.pl/7cz1q>
- Szczepański T., *Kino autotematyczne (na przykładzie filmu Andrzeja Wajdy „Wszystko na sprzedaż”)*, *Teksty* 1972, nr 4, <https://tiny.pl/7cz1m>

Z zakresu wiedzy o mediach i komunikacji społecznej:

- Bortnowski S., *Warsztaty dziennikarskie*, Warszawa 2013.
- Chudziński E. (red.), *Słownik wiedzy o mediach*, Bielsko-Biała 2009.
- Wawrzak-Chodaczek M. (red.), *Komunikacja społeczna w świecie wirtualnym*, Toruń 2008

Lektury dodatkowe:

- Lewicki A., *Sztuczne światy. Postmodernizm w filmie fabularnym*, Wrocław 2007
- Astruc A., *Narodziny nowej awangardy: kamera-pióro*, przeł. T. Lubelski, [w:] *Europejskie manifesty kina. Od Matuszewskiego do Dogmy. Antologia*, A. Gwóźdź (wyb., wstęp i oprac.), Warszawa 2002.
- Podsiadło M., *Autobiografizm filmowy jako ślad egzystencji*, Kraków 2013 (zwłaszcza część zatytułowana „Autobiografizm filmowy”).
- Ostaszewski J., *Nowe kino, nowa narracja*, [w:] *Historia kina. Tom 3: Kino epoki nowofalowej*, T. Lubelski, I. Sowińska, R. Syska (red. naukowa), Kraków 2015.
- Helman A., Pitrus A., *Autotematyzm – autorefleksywność*, [w:] *Podstawy wiedzy o filmie*, Helman A., Pitrus A., Gdańsk 2008.

Filmografia:

W nawiasach została podana strona internetowa, na której można legalnie obejrzeć film.

Filmy na stronie www.FilmotekaSzkolna.pl są dostępne dla każdego nauczyciela wszystkich etapów edukacji po wcześniejszej rejestracji. Nauczyciel może udostępnić filmy uczniom.

- Julian Antoniszczak: *Ostry film zaangażowany* (Filmoteka Szkolna)
- Tomasz Bagiński: *Katedra* (Filmoteka Szkolna)

Olimpiada Wiedzy o Filmie i Komunikacji Społecznej

- Jacek Bławut: *Nienormalni* (Ninateka)
- Kinga Dębska, Maria Konwicka: *Aktorka* (Ninateka)
- Maciej Drygas: *Jeden dzień w PRL* (Ninateka)
- Michał Dudziewicz: *Wyjście na jaw robotników kina z fabryki snów* (Filmoteka Szkolna)
- Piotr Dumąła: *Zbrodnia i kara* (Ninateka)
- Andrzej Fidyk: *Defilada* (cyfrowa.tvp.pl)
- Witold Giersz: *Czerwone i czarne* (Filmoteka Szkolna)
- Robert Gliński: *Niedzielne igraszki* (Filmoteka Szkolna)
- Sławomir Grünberg: *Karski i władcy ludzkości* (Ninateka)
- Wojciech Jerzy Has: *Rękopis znaleziony w Saragossie* (Filmoteka Szkolna)
- Agnieszka Holland: *Zdjęcia próbne* (Filmoteka Szkolna)
- Irena Kamieńska: *Dzień za dniem* (Ninateka)
- Kazimierz Karabasz: *Muzykanci* (Filmoteka Szkolna)
- Dorota Kędzierzawska: *Pora umierać* (Filmoteka Szkolna)
- Krzysztof Kieślowski: *Amator, Z punktu widzenia nocnego portiera, Siedem kobiet w różnym wieku* (Filmoteka Szkolna)
- Mirosław Kijowicz: *Sztandar* (Filmoteka Szkolna)
- Jan Jakub Kolski: *Historia kina w Popielawach* (Filmoteka Szkolna)
- Tadeusz Konwicki: *Dolina Issy, Lawa* (Filmoteka Szkolna)
- Marcin Koszałka: *Takiego pięknego syna urodziłam* (Ninateka)
- Krzysztof Krauze: *Dług* (Filmoteka Szkolna)
- Marcel Łoziński: *Ćwiczenia warsztatowe, 89 mm od Europy* (Filmoteka Szkolna), *Żeby nie bolało* (Ninateka)
- Paweł Łoziński: *100 lat w kinie* (Filmoteka Szkolna), *Ojciec i syn* (Ninateka)
- Juliusz Machulski: *Deja Vu* (Filmoteka Szkolna)
- Janusz Majewski: *Zakłęte rewiry* (Ninateka)
- Wojciech Marczewski: *Ucieczka z kina „Wolność”* (Filmoteka Szkolna)
- Andrzej Munk: *Eroica* (Filmoteka Szkolna), *Kolejarskie słowo* (Ninateka)
- Ludwik Perski, Józef Gębski: *Na Chełmskiej* (Ninateka)
- Marek Piwowski: *Rejs* (Filmoteka Szkolna)
- Roman Polański: *Dwaj ludzie z szafą* (Filmoteka Szkolna)
- Stanisław Różewicz: *Kobieta w kapeluszu* (Ninateka)
- Zbigniew Rybczyński: *Tango* (Filmoteka Szkolna)
- Jerzy Skolimowski: *Rysopis* (Filmoteka Szkolna)
- Wojciech Smarzowski: *Wesele* (Filmoteka Szkolna)
- Wojciech Staroń: *Syberyjska lekcja* (Filmoteka Szkolna)
- Daniel Szczechura: *Fotel* (Filmoteka Szkolna)
- Władysław Ślesicki: *Rodzina Człowiecza* (Filmoteka Szkolna)
- Andrzej Wajda: *Człowiek z marmuru, Kanał, Popiół i diament, Ziemia obiecana, Wesele* (Filmoteka Szkolna), *Wszystko na sprzedaż* (Ninateka)
- Krzysztof Wierzbicki: *Krzysztof Kieślowski: I'm so-so...* (Ninateka)
- Mariusz Wilczyński: *Kizi mizi* (oficjalna strona artysty – wilkwillk.pl)
- Wojciech Wiszniewski: *Elementarz* (Filmoteka Szkolna)
- Krzysztof Zanussi: *Iluminacja* (Filmoteka Szkolna)
- Jerzy Ziarnik: *Na planie* (Ninateka)

Etap II

Na II Etapie obowiązuje bibliografia z I Etapu rozszerzona o poniższe pozycje.

Bibliografia:

Z zakresu wiedzy o filmie:

- Folga-Januszewska D., (koncepcja, tekst i opracowanie), *Ach! Plakat filmowy w Polsce*, Olszanica 2000.
- Sitkiewicz P., *Polska szkoła animacji*, Gdańsk 2011.
- Bielak T. Filiciak M. Ptaszek G. (red.), *Zmierzch telewizji? Przemiany medium. Antologia*, Warszawa 2011, tiny.pl/tfhnj.
- Kożuchowski T., Morozow I., Sawka R., *Społeczny wymiar tworzenia filmu w Polsce*, Łódź 2019.
- Lubelski T., *Autor jako bohater. O postawie autobiograficznej w filmie*, [w:] *Autor w filmie. Z dziejów ewolucji filmowych form artystycznych*, M. Hendrykowski (red.), Poznań 1991.
- „Kwartalnik Filmowy” Numer 73, *Kino to ja. Autobiografie filmowe*, 2011.
- Lubelski T., *Od „Personelu” do „Bez końca”, czyli siedem faz odwracania kamery*, [w:] *Kino Krzysztofa Kieślowskiego*, T. Lubelski (red.), Kraków 1997.

Z zakresu wiedzy o mediach i komunikacji społecznej:

- Lipszyc J. (red.), *Cyfrowa przyszłość. Edukacja medialna i informacyjna w Polsce – raport otwarcia*, Warszawa 2012, tiny.pl/tf8hp.
- Maciołek D., Poleszak D., *Wpływ manipulacji medialnej na kształtowanie się tożsamości współczesnej młodzieży*, „Kultura – Media – Teologia” 2014 nr 19, s. 45-59, tiny.pl/tf8hk.
- Bauer Z., Chudziński E., *Dziennikarstwo i świat mediów*. Nowa edycja, Kraków 2012.
- Skworz A., Niziołek A. (red.), *Biblia dziennikarstwa*, Kraków 2010.
- Wszółek M., *Reklama. Operacjonalizacja pojęcia*, Kraków 2015.
- Pokorna-Ignatowicz K. (red.), *Polski system medialny 1989–2011*, Kraków 2013.
- Jenkins H., *Kultura konwergencji. Zderzenie starych i nowych mediów*, Warszawa 2007.

Lektury dodatkowe:

- Kołos S., Szczepański T. (red.), *Biografistyka filmowa. Filmowe interpretacje losów i faktów*, Toruń 2007.
- Kołos S., *Film biograficzny – gatunek progresywny. Geneza, genologia, strategie narracyjne*, Toruń 2018.

Etap III

Na III Etapie obowiązuje bibliografia z I i II Etapu rozszerzona o poniższe pozycje.

Bibliografia:

Z zakresu wiedzy o filmie:

- Hendrykowska M., *Historia polskiego filmu dokumentalnego (1896-1944)*, Poznań 2015.
- Hendrykowska M. (red.), *Historia polskiego filmu dokumentalnego (1945-2014)*, Poznań 2015.
- Gordziejuk E., *Polski film animowany - gdzie jest i dokąd zmierza*, „Kultura Popularna” nr 3 (57) 2018, <https://tiny.pl/7c35r>.
- Kurz I., Kwiatkowska P., Zaremba Ł. (opr.), *Antropologia kultury wizualnej. Zagadnienia i wybór tekstów*, Warszawa 2012, tiny.pl/7c3px.
- Majmurek J., Ronduda Ł. (red.), *Kino-Sztuka. Zwrot kinematograficzny w polskiej sztuce współczesnej*, Warszawa 2015.
- Marecki P., *Kino niezależne w Polsce 1989-2009 Historia mówiona*, Warszawa 2009.
- Lubelski T., *Być artystą. Zobowiązania wobec sztuki w filmach Krzysztofa Kieślowskiego*, [w:] *Kino Kieślowskiego, kino po Kieślowskim*, A. Gwóźdź (red.), Warszawa 2006.
- Przyłipiak M., *Refleksja nad dokumentalizmem w filmach fabularnych Andrzeja Wajdy*, [w:] *Kino polskie: reinterpretacje. Historia – ideologia – polityka*, red. K. Klejsa i E. Nurczyńska-Fidelska (red.), Kraków 2008.
- Talarczyk-Gubała M., *Ewa vs Agnieszka. Reprezentacje reżyserek w wybranych filmach Andrzeja Wajdy i Barbary Sass*, „Kwartalnik Filmowy” nr 77-78, 2012.

Z zakresu wiedzy o mediach i komunikacji społecznej:

- Filiciak M., *Media, wersja beta*, Gdańsk 2013, tiny.pl/tfh21.
- Kopecka-Piech K. (red.), *Zmiany medialne i komunikacyjne*. T. 1-2, Gdańsk 2015.